

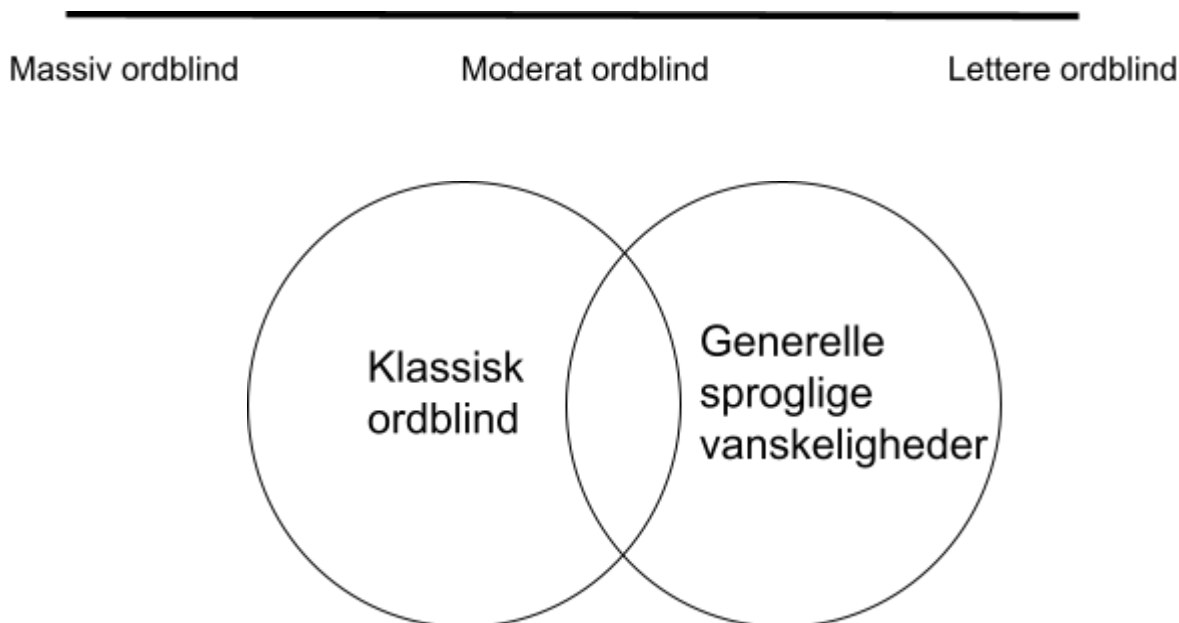
Handleplan -

for elever med skriftsproglige vanskeligheder på Nordregårdsskolen

Definition af skriftsproglige vanskeligheder

Når vi taler om børn med skriftsproglige vanskeligheder, er det vigtigt, at vi klart har defineret, hvad dette begreb dækker over.

Skriftsproglige vanskeligheder, dysleksi eller ordblindhed er tre begreber, der dækker over ”*vanskeligheder med at lære at udnytte skriftens lydprincip*”, det vil sige koble hvert bogstav i ordet med en passende sproglyd. Man forestiller sig skriftsproglige vanskeligheder som et kontinuum; f.eks. fra *massivt* til *lettere*, fra *præget af generelle sproglige vanskeligheder* til *klassisk ordblindhed*.



For at afgrænse læsevanskelighederne opererer vi med tre typer af læsevanskeligheder:

- Vanskeligheder med sprogforståelse
- Vanskeligheder med afkodning (skriftsproglige vanskeligheder)
- Vanskeligheder med både sprogforståelse og afkodning

Disse tre typer læsevanskeligheder kræver forskellige indsatsformer.

Når vi vurderer, om en elev har vanskeligheder, benytter vi en række forskellige test, der giver et samlet billede af elevens læse- og skriveforudsætninger. Ud fra dette billede kan vi afgøre, hvilke specifikke vanskeligheder eleven har.

Testning

Vi følger elevernes faglige udvikling i læsning og stavning allerede fra børnehaveklassen. I løbet af børnehaveklassen bliver eleverne testet i vokal- og konsonantkendskab og elevernes ordforråd bliver ligeledes testet. Allerede i slutningen af børnehaveklassen vurderer vi, om enkelte elever skal testes med en ordblinderisikotest.

I børnehaveklassen tester vi med:

- Sprogvurdering
- Find billedet
- Vokaler
- Konsonanter
- Forlyd
- Evt. ordblinderisikotest

I 1. klasse laver vi en midtvejslæsetest og i slutningen af året laver vi en ordlæseprøve. Alle elever screenes for eventuelle ordblinddevanskeligheder sidst på året.

I 1. klasse tester vi med:

- OS64
- Ordlæseprøve 1
- Evt. ordblinderisikotest
- Screening for ordblindhed

I 2. klasse tester vi med ordlæseprøve i slutningen af året, og her testes eleverne for første gang i stavning. Alle elever screenes for eventuelle ordblinddevanskeligheder med en DVO.

I 2. klasse tester vi med:

- Ordlæseprøve 2
- Staveprøve 1
- DVO

Når eleverne i 2. klasse er testet med DVO'en vil de elever, der har et bekymrende resultat, blive yderligere testet med en række individuelle test.

DVO:

- Bogstavbenævelsestest
- Læsning af 40 rigtige ord
- Læsning af 40 vrøvlord
- Fonologisk subtraktion

Hvis resultatet af disse individuelle test peger på, at eleven kunne være ordblind, indstilles eleven til testning i foråret 3. klasse. (Der kan kun testes fra marts-juni).

I 3. klasse tester vi med:

- Tekstlæseprøve 4
- Evt. ordblindetest fra UVM (marts-juni)

Denne test vil være afgørende for, om eleven er ordblind. Resultatet af denne test opgøres i tre farver:

Rød=ordblind

Gul=fonologiske vanskeligheder

Grøn=ikke ordblind

Nogle børn har større risiko for at udvikle ordblindhed end andre. Med denne testplan for indskolingsbørn er det muligt at teste for, om eleverne er i risiko for at udvikle alvorlige afkodningsvanskeligheder, herunder ordblindhed. Hvis eleverne tidligt får den nødvendige ekstra støtte og opmærksomhed i forbindelse med læseundervisningen, er det muligt at forebygge og reducere deres læsevanskeligheder. Derfor er det relevant allerede i de første skoleår at finde de elever, der er i risiko for at udvikle ordblindhed.

Hvilke tegn er der på ordblindhed?

Udover test indsamler vi data og observationer fra den daglige undervisning. Vi evaluerer undervisningen og holder øje med, om eleverne mestrer forskellige faglige mål. Vi holder bl.a. øje med følgende:

0.-2. klasse:

- Vanskeligheder med at rime
- Vanskeligheder med at huske bogstaver eller tal
- Vanskeligheder med at opdele ord i mindre dele og arbejde med lydene i et ord
- Vanskeligheder med at huske ord
- Vanskeligheder med at lære alfabetet og oversætte bogstaver til lyd og lydrækkefølger til ord
- Vanskeligheder med hurtigt at genkende hyppige ord i læsning
- Vanskeligheder med stavning

3. klasse:

- Læser langsomt og upræcist
- Vanskeligheder med at stave
- Se også tegn for 0.-2. kl.

4.-6. klasse:

- Læser langsomt og upræcist i alle fag (alle tekster)
- Vedvarende vanskeligheder med at stave
- Vanskeligheder med at formulere sig skriftligt
- Vanskeligheder med at lære fremmedsprog
- Nederlagsfølelse og evt. sociale vanskeligheder
- Manglende læseforståelse

7.-9. klasse:

- Læser langsomt og upræcist i alle fag (alle tekster)
- Har svært ved at læse især nye eller sjældent forekommende ord
- Staver upræcist – og nogle gange fejlstaver de ord, som de andre gange godt kan stave
- Undgår og udsætter opgaver med læsning og skrivning
- Har vanskeligheder med at give et resumé af en tekst (i hovedpunkter)
- Har vanskeligheder med at besvare spørgsmål til tekster

- Har svært ved at lære og huske nye ord og navne (fx fagord)
- Vanskeligheder med at tilpasse sig nye læsesituationer eller – strategier
- Arbejder langsomt, når de skal skrive og læse
- Har ringe opmærksomhed på detaljer – eller omvendt – fokuserer for meget på detaljer
- Misforstår information
- Har et utilstrækkeligt ordforråd (p.gr. af manglende læseerfaringer og vanskeligheder med at lære at udtale nye ord korrekt)
- Har vanskeligheder med planlægning af tid og opgaver
- Er bedre til at formulere sig mundtligt end skriftligt

Mange elever med ordblindhed spottes i indskolingen, men det er ikke usædvanligt, at nogle elevers vanskeligheder først viser sig senere i skoleforløbet. Derfor testes eleverne fortsat på mellemtrinnet og i udskolingen. Se [Prøvetagningsplan](#).

Hvis elever på mellemtrin eller i udskoling viser tegn på ordblindhed, kan de evt. testes med Elbros lister og herefter med ordblindetesten fra UVM.

På mellemtrin og i udskoling tester vi med:

- Tekstlæseprøver
- Staveprøver
- Evt. Elbros lister
- Evt. ordblindetest fra UVM

Se [Prøvetagningsplan](#).

Forebyggende indsatser

I indskolingen laver vi specielt tilrettelagte forløb, der skal give elever med faglige udfordringer og med eventuelle dyslektiske vanskeligheder et bedre afsæt for at lære bogstavernes navn, lyd og udseende, afkodningsstrategier, læsestrategier og stavestrategier.

Gennem hele skoleforløbet veksles der mellem at lave forløb på små hold og forløb for hele klasser.

Se oversigt [Oversigt over forløb](#)

Se oversigt [Faglige forløb i læsning](#)

Forebyggende og vedligeholdende indsatser

De specielt tilrettelagte forløb fortsætter på mellemtrin og i udskolingen. Se ovenstående link.

Mit barn er testet ordblind

Alle forældre indbydes til møde med lærerteam og læsevejleder, når eleven er testet med ordblindetesten fra UVM. Eleven skal herefter:

- Indmeldes i Nota
- Have kursus i LST

Kurser i LST vil være tilbagevendende hvert skoleår.

I Tårnby kan man ansøge om et Boost-forløb til elever på mellemtrinnet.

Læs mere om Boost [Boost](#)

Hvad er Nota?

Nota er et statsligt bibliotek under Kulturministeriet, der producerer lydbøger og e-bøger. Medlemmer hos Nota har mange fordele. Som indmeldt på Nota kan man for eksempel downloade lydbøger eller streame dem direkte fra nettet. Det fungerer på alle platforme; smartphones, pc'er og tablets.

Det er gratis at være indmeldt på Nota, men for at blive medlem skal man have et dokumenteret læsehandicap. Derfor kan elever ikke selv melde sig ind, det skal skolens læsevejleder gøre.

Lærere kan blive medlem som undervisere, så de har adgang til at søge i samlingen af materialer, når de skal planlægge undervisning.

Elever, der er testet røde med ordblindetesten fra UVM indmeldes i Nota.

Undervisning i LST

På skolen har vi forløb, der understøtter ordblinde elever. Vi underviser i LST og bruger handleplaner til de ordblinde elever, så det er tydeligt, hvad eleverne er blevet undervist i og hvornår.

Skolens årshjul for undervisning i LST kan ses her [Årshjul for LST](#)

Eksempel på handleplan [Handleplan for elever med ordblindhed](#)